

Project burgerschap: sociale ongelijkheid en democratie in België



Inleiding

Tijdens de lessen geschiedenis zagen we reeds verschillende politieke ideologieën zoals het nationalisme, liberalisme, communisme en socialisme. Ook zagen we voorbeelden van sociale ongelijkheid in de Belgische samenleving aan het einde van de 19^{de} eeuw. We kunnen daarom best ook de vraag stellen: hoe zit het met de democratie en sociale ongelijkheid vandaag? Hoe **ontstond het algemeen stemrecht** en waarom is dit belangrijk. Welke **politieke partijen** bestaan er vandaag en wat zijn hun meningen en oplossingen voor **sociale ongelijkheid** voor de komende verkiezingen? Wat doet **Europa** in verband met sociale ongelijkheid en hoe merken we **discriminatie op de arbeidsmarkt** vandaag.

Ontstaan van het algemeen stemrecht in België

Bij het ontstaan van het België was het een van de meest democratische landen ter wereld. Ook al kon maar slechts een klein deel van de bevolking stemmen omwille van het **cijnskiesrecht**. Was dit toch zeer progressief voor zijn tijd.

In het kader van de sociale kwestie die jullie reeds zagen tijdens de lessen geschiedenis gingen stemmen op voor stemrecht voor iedereen en niet alleen de rijkere.

Het verhaal van Vlaanderen – Fragment 1

- a) Hoe hingen het gebrek aan politieke inspraak tijdens de 19^{de} eeuw samen met de slechte levensomstandigheden omstandigheden.

.....

.....

.....

.....

- b) Hoe verkregen de Belgen uiteindelijk het algemeen meervoudig stemrecht?

.....

.....

.....

- c) Hoe werkte deze vorm van stemrecht?

.....

.....

.....

.....

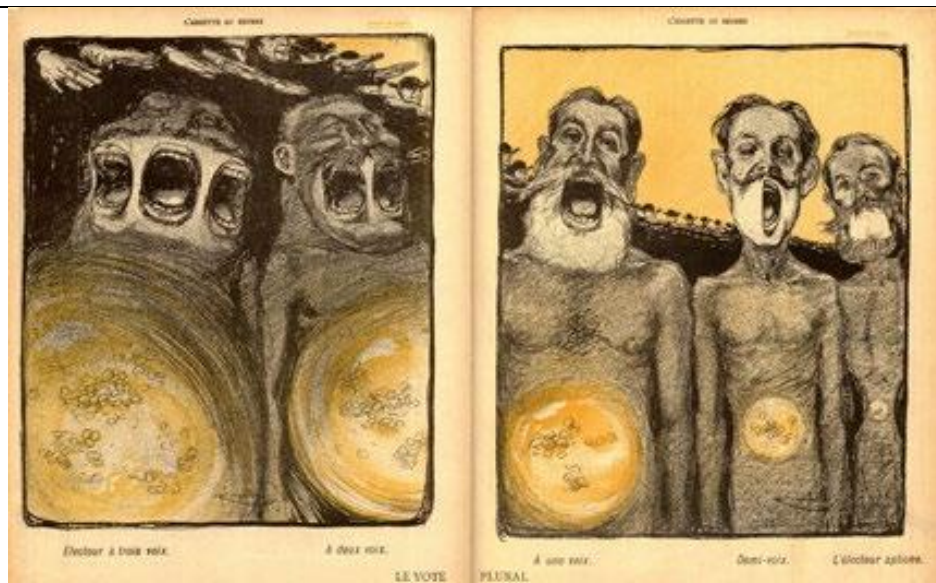
- d) Wie viel er uit de boot? Waarom?

.....

.....

Ook na de verkiezingen van 1912 zijn er stakingen voor de invoering van het algemeen enkelvoudig stemrecht, waarbij nogmaals doden vallen. Op 14 april 1913 nemen 350.000 arbeiders deel aan een algemene staking die gelukkig vreedzamer verloopt. De druk wordt groot en de geesten rijpen, in alle partijen. Door het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog, kan het algemeen enkelvoudig mannenstemrecht echter niet gerealiseerd worden. Onmiddellijk na de wapenstilstand van 11 november 1918 is het duidelijk dat het meervoudig mannenstemrecht niet houdbaar is. Katholieken, liberalen en socialisten bereiken een akkoord om het algemeen enkelvoudig mannenstemrecht zo snel mogelijk in te voeren. Op 9 mei 1919 wordt deze nieuwe wet afgekondigd.

Bron: Senaat.be



Stemgerechtigden met drie stemmen, twee stemmen, één stem en geen stemmen

- a) Waren de arbeiders tevreden met het algemeen meervoudig stemrecht? Waarom wel of niet?

.....

.....

.....

.....

- b) Wanneer werd het algemeen enkelvoudig stemrecht ingevoerd en waarom?

.....

.....

.....

Door de invoering van het algemeen stemrecht voor mannen bleef er natuurlijk nog één grote groep achter, de vrouw. Dit had vooral te maken met plaats van de vrouw in de samenleving.

Het verhaal van Vlaanderen – Fragment 2

a) Wanneer werd algemeen stemrecht voor vrouwen ingevoerd?

.....

.....

.....

b) Hoe vergelijkt dit zich met de rest van de wereld?

.....

.....

c) Leg uit wat het verband was met de positie van de vrouw in de samenleving en het laat verkrijgen van het stemrecht.

.....

.....

.....

Verdere evolutie van het stemrecht in België

- 1969: stemrecht van af 18 jarige leeftijd (in plaats van 21 jarige leeftijd)
- 1999: EU-burgers krijgen stemrecht in de gemeenteraadsverkiezingen
- 2004: migrantenstemrecht, migranten die 5 jaar legaal verblijven in België mogen stemmen in de gemeenteraadsverkiezingen.
- 2024: stemrecht voor 16-jarigen bij de Europese verkiezingen

a) Welke andere groepen moesten nog wachten op een vorm van stemrecht?

.....

.....

.....

Evaluatievraag – het belang van stemrecht

Denk na over het belang van stemrecht:

- *Wat betekent stemrecht voor jou? Ga jij gebruik maken van je stemrecht tijdens verkiezingen? Waarom wel of niet.*
- *Waarom is stemrecht belangrijk om tegen sociale ongelijkheid in te gaan als je de evolutie van het stemrecht bekijkt?*

Democratie en verkiezingen. Hoe werkt het?

De democratische rechtstaat

Tijdens de lessen geschiedenis zagen we reeds enkele belangrijke elementen die bepalen hoe ons land er uitziet. België is een **democratische rechtstaat**. Leg in je eigen woorden nog eens uit wat dit betekent:

.....

.....

.....

De democratische rechtstaat kan niet werken zonder belangrijke rechten en vrijheden. Deze zijn samen met de werking van onze democratie opgenomen in onze **grondwet**:

- Vrijheid van meningsuiting
- Persvrijheid
- Recht op een eerlijk proces

Waarom kan een democratie volgens jou niet werken zonder deze vrijheden?

.....

.....

.....

We stonden ook al stil bij de **scheiding der machten**. Dit voorkomt dat één groep of persoon niet alle macht verkrijgt. Bestudeer deze drie machten in groepjes van 3, specifiek voor België. Gebruik de pagina's in bijlage.⁵⁸

| Macht | Wie oefent deze macht uit? | Taken |
|--------------------|----------------------------|-------|
| Wetgevende macht | | |
| Uitvoerende macht | | |
| Rechterlijke macht | | |

⁵⁸ *De kracht van je stem. Informatiemap over democratie, burgerzin en politiek*

De wetgevende macht

Een parlement keurt wetgeving goed. Het initiatief voor wetgeving kan van de parlementsleden zelf komen, maar meestal neemt de regering het wetgevende initiatief en debatteert het parlement erover. Regeringen doen dus ook een deel van het werk van de wetgevende macht.⁴

Als een parlement eenmaal een voorstel of een ontwerp voor een wet of een decreet heeft goedgekeurd, moet het ook nog worden bekrachtigd. Op het federale niveau bekrachtigt de koning de goedgekeurde wetsvoorstellen of -ontwerpen. Op die manier behoort de koning ook gedeeltelijk tot de wetgevende macht. Naast de handtekening van de koning staat steeds de handtekening van een minister 'die daardoor alleen reeds ervoor verantwoordelijk wordt', zoals in artikel 106 van de Grondwet te lezen staat. De bevoegdheden van de koning gelden enkel voor het federale niveau. Decreten of ordonnanties worden door de respectieve deelregeringen bekrachtigd.

Wetten, decreten en ordonnanties moeten tot slot ook worden bekendgemaakt. Pas wanneer ze in het Belgisch Staatsblad zijn gepubliceerd, worden ze van kracht en worden ze bindend.

Aangezien een parlement wetten, decreten of ordonnanties goedkeurt, moeten de verschillende parlementen ook kunnen controleren of hun beslissingen behoorlijk worden uitgevoerd. De uitvoering is de taak van de regering. De controle op de werking van die regering is een belangrijke taak van een parlement.

De uitvoerende macht

De uitvoerende macht moet de beslissingen van de wetgevende macht uitvoeren. Volgens de Grondwet berust de uitvoerende macht op het federale niveau bij de koning en de regering.

De federale regering voert de wetten uit door middel van koninklijke besluiten (KB's). Ook de KB's worden door één of meer ministers en door de koning ondertekend.

Op het Vlaamse niveau wordt de uitvoerende macht door de Vlaamse Regering uitgeoefend en door het Vlaams Parlement gecontroleerd. Hier zijn geen KB's maar Besluiten van de Vlaamse Regering.

De rechterlijke macht

De rechterlijke macht moet bij het beoordelen van geschillen, misdrijven en misdaden de wetten toepassen en recht spreken. De rechterlijke macht wordt door de hoven en de rechtbanken uitgeoefend. Volgens het principe van de scheiding der machten werken de hoven en rechtbanken onafhankelijk van de beide andere machten.

Rechters zijn niet in dienst van de uitvoerende macht. Het zijn geen ambtenaren. Er is een minister van Justitie, maar die mag zich niet met de rechtspraak bemoeien. Hij kan geen rechtszaken blokkeren. Hij kan rechters evenmin vragen op een vonnis terug te komen. Hij kan de magistratuur enkel algemene richtlijnen opleggen. De **strafvervolg**ing is voor de minister van Justitie absoluut verboden terrein. Voor de **strafuitvoering** is de minister van Justitie⁵ wel verantwoordelijk. De gevangenissen en interneringsinrichtingen vallen onder zijn bevoegdheid.

Aangezien België enkel rechtbanken en hoven op het federale niveau kent, oefenen de regionale overheden geen eigen rechterlijke macht uit. Het elektronisch toezicht (de enkelband) en de justitiehuisen die oa. ook juridisch advies geven, vallen wel onder de bevoegdheid van Vlaanderen sinds de zesde staatshervorming.

Nu kunnen we ons afvragen hoe democratisch België eigenlijk is. Hiervoor bestaan verschillende inschattingsmethodes. Een van de bekendere is de *EIU democratie-index*. Ze houden rekening met de volgende punten:

- Verloop van verkiezingen en aanwezigheid van **politiek pluralisme**
- Respect voor rechten en vrijheden
- Functioneren van staatsbestuur
- Politieke cultuur (hoe actief betrokken zijn mensen bij de politiek, kunnen verliezers zich neerleggen bij verkiezingsresultaten)
- Politieke participatie (wat doen mensen/organisaties nog, buiten stemmen om hun mening duidelijk te maken)

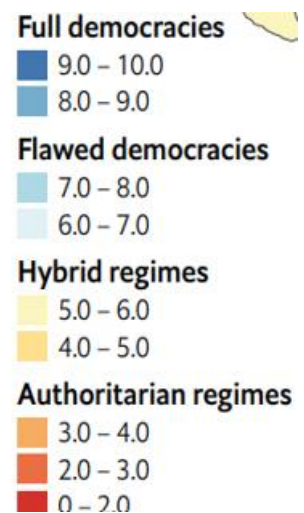
Dit geeft een score van 0 tot en met 10. Welke score zou jij aan België geven op basis van de bovenstaande punten? Leg uit waarom.

.....

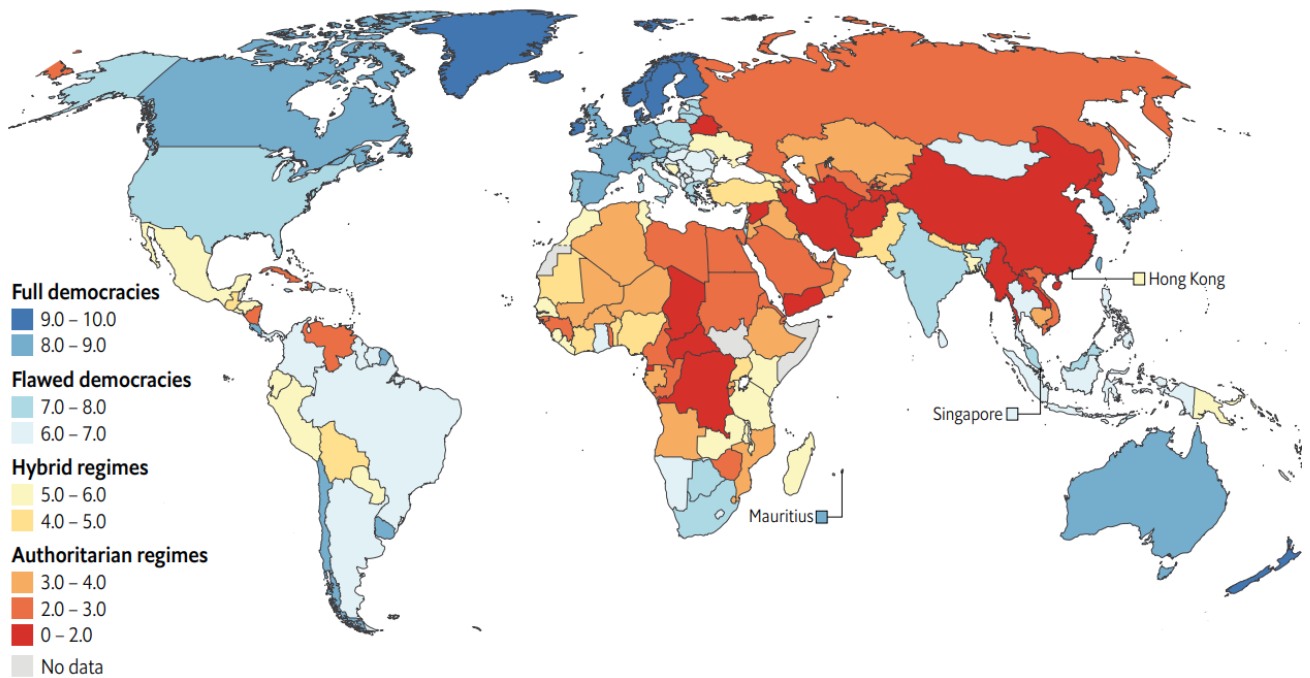
.....

.....

.....



Democracy Index 2022, global map by regime type



Score van België: 7.64 (flawed democracy)

- Hoe komt de score van België overeen met jouw schatting?

.....

.....

.....

- Hoe doet België het op wereldvlak?

.....

.....

.....

- Wat kan je concluderen over de positie van België in vergelijking met de rest van Europa?

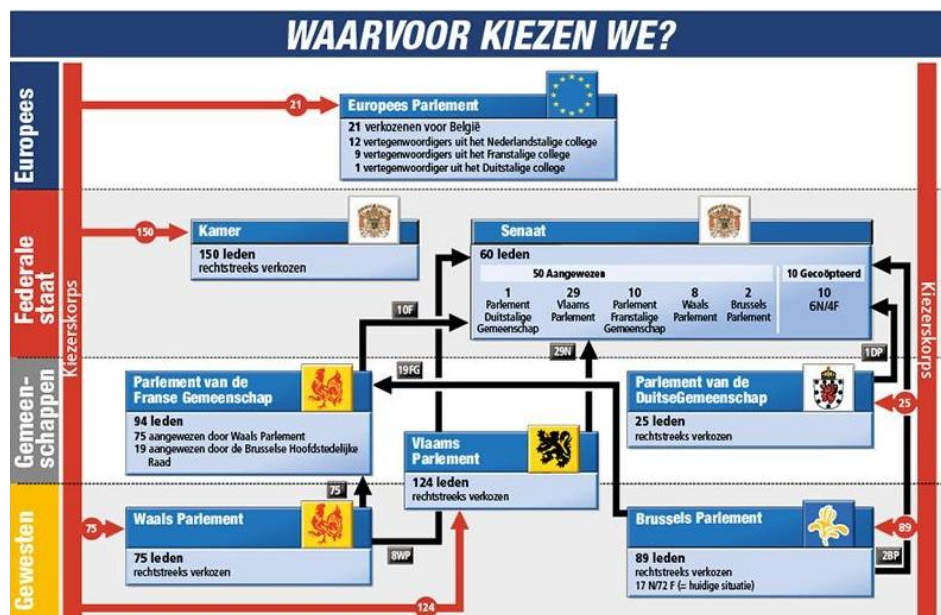
.....

.....

.....

Wie bestuurt ons?

Dit jaar zullen er wederom verkiezingen plaatsvinden. Hier zie je een overzicht van de verschillende parlementen waarvoor er gestemd zal worden.



- a) Zal je voor al deze parlementen kunnen stemmen de komende verkiezingen?
Waarom wel of niet?

.....

.....

- b) Wat bepaald er voor wie je kan stemmen?

.....

.....

- c) In 2024 zal je op een ander moment ook voor andere niveaus binnen België moeten stemmen. Welke?

.....

.....

Hoe deze staat vorm heeft gekregen verkennen we volgend jaar tijdens de lessen geschiedenis.

Opdracht – wie beslist wat?

- Zoek voor de volgende bestuursniveaus op waarvoor ze bevoegd zijn (waarover mogen ze wetten / decreten / regels maken). Geef hier telkens twee voorbeelden van bevoegdheden.

| | | |
|-----------|---------------|---------------------|
| Gemeente | Vlaams gewest | Vlaamse gemeenschap |
| Provincie | Europese Unie | Federale overheid |

- Geef per voorbeeld dat je geeft ook aan hoe je dit in je dagelijks leven ziet terugkomen.

Verkiezingen

Binnenkort zal een groot deel van de Belgische bevolking kunnen stemmen voor de verschillende parlementen in België (vanaf 18 jaar) en het Europese parlement (vanaf 16 jaar). Naar het stemlokaal in België is verplicht. We bekijken hierover een fragment (<https://www.youtube.com/watch?v=ORFcb8EhrgY>) :

a) Leg uit wat opkomstplicht en stemrecht inhouden.

.....

.....

.....

b) Waarom werd opkomstplicht ingevoerd?

.....

.....

.....

c) Wat vind jij? Opkomstplicht afschaffen of niet? Waarom?

.....

.....

.....

Voor de verschillende verkiezingen krijg je een officiële oproepingsbrief. Met deze brief ga je dan op verkiezingsdag naar het stembureau dat hier op vermeld staat.

78524

LOKALE EN PROVINCIALE VERKIEZINGEN van 14/10/2018

gemeente: Bredene
provinciedistrict: Ieper-Oostende-Diksmuide
provincie: West-Vlaanderen

Vlaanderenkiest.be 2018

DE STEMMING IS VERPLICHT

Stemlokaal: MEC Staf Versluys
Kapelstraat 76
8450 Bredene

Bureau nr. -17-

Mijnheer,
Op zondag 14 oktober 2018 vinden de gemeente- en provincieraadsverkiezingen plaats. Er worden 25 gemeenteraadsleden en 11 provincieraadsleden verkozen. Meld u op die dag tussen 8 en 13 uur aan bij het stembureau dat hierboven vermeld staat. Breng uw identiteitskaart en deze oproepingsbrief mee.

Namens het college van burgemeester en schepenen,
Algemeen directeur, Burgemeester,
Yannick Wittevrongel Steve Vandenbergh

Nr Kiezer

Kieswet
Portvrij

NMBS-code: 098
Organisatienummer: 099727
Vorderingsnummer: E000001

G-MI-WI-9450-Res-067/146

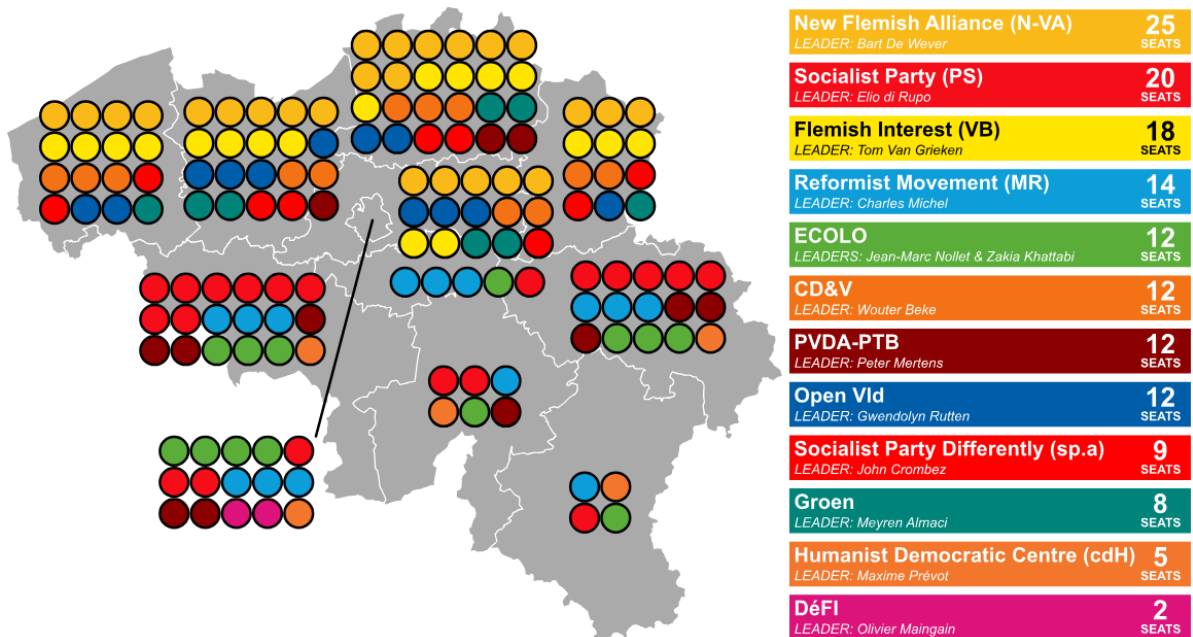
De stemming verloopt op papier of elektronisch. In de regio rond Mechelen is de stemming vaak elektronisch (<https://youtu.be/1EhQjOxKPUI>):

a) Wat is het verschil tussen een lijststem en een naamstem?

Bij een lijststem gaat je stem naar de lijst en ben je akkoord met de volgorde.

Bij een naamstem geef je een voorkeur waardoor de volgorde gewijzigd kan worden.

Niet overal in België kan je op dezelfde mensen stemmen. België is opgedeeld in **kieskringen**. In elke kieskring kunnen politieke partijen mensen op stemlijsten zetten die dan verkozen kunnen worden in het parlement.



Kieskringen bij de federale verkiezingen en de zetelverdeling (verkiezingen 2019)

- a) In welke kieskring woon jij?

[Kieskring Antwerpen.](#)

- b) Wat bepaald vooral hoeveel zetels je kan winnen als partij?

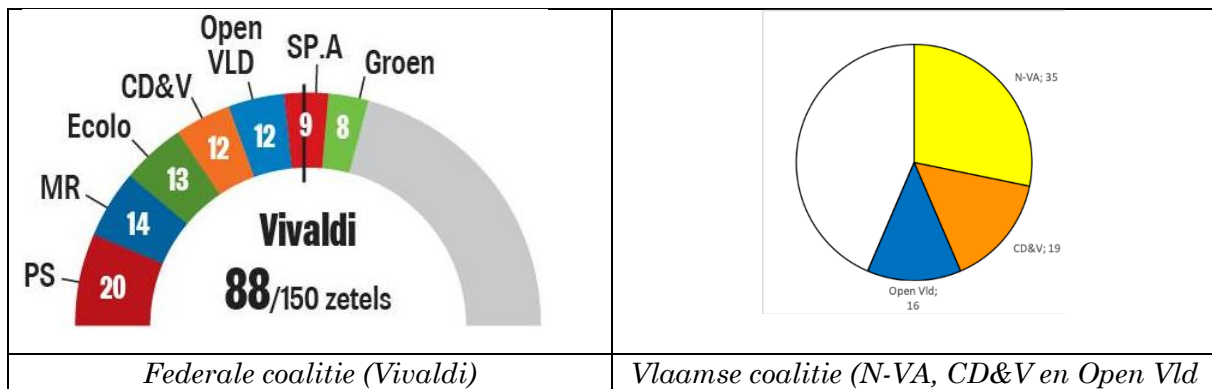
[Het aantal mensen dat in je kieskring wonen.](#)

- c) Wat valt er op als je kijkt naar de verschillende partijen en waar ze opkomen?

[De meeste partijen komen enkel op in één van de twee landsdelen. Je hebt dus Vlaamse en Waalse partijen.](#)

Eens de zetels verdeeld zijn naar gelang de stemmen die bepaalde partijen krijgen zal er een regering gevormd moeten worden (uitvoerende macht). Een regering moet de goedkeuring krijgen van de helft van het parlement (150 voor het federaal parlement en 124 in het Vlaams parlement). Kijk terug naar de resultaten van de verkiezingen van 2019. Haalt één partij de meerderheid? Wat zouden ze moeten doen?

[Nee, ze moeten een coalitie vormen met andere partijen.](#)



Hier boven zie je de coalities die momenteel gevormd zijn op Vlaams niveau en Federaal niveau? Wat valt er op aan deze coalities? Welke problemen kunnen dit zich met zich meebrengen?

De coalities bevatten veel partijen waardoor het moeilijker is om beslissingen te nemen. Vlaams en Federaal zijn er ook verschillende partijen waardoor samenwerking moeilijker is.

Leg uit wat het verschil is tussen **meerderheid** en **oppositie**.

Meerderheid:

Partijen die samen een regering vormen.

Oppositie:

Partijen die niet in de regering zitten en de meerderheid controleren / bekritisieren.

Is democratie enkel stemmen?



Aan “politiek” doen doe je niet enkel door te stemmen. Je kan op nog veel andere manier proberen het beleid (de beslissingen die de overheid neemt) te beïnvloeden.

- Sociale bewegingen: **Organisaties die opkomen voor de rechten van sociale groepen zoals vrouwenrechtenorganisaties, vakbonden, ...**

- **NGO's: Niet-Gouvernementele organisaties die zich bezig houden met onderwerpen zoals mensenrechten, milieu, gezondheid, ...**
- **Sociale media: Facebook, tiktok, instagram, X, ... gebruikt om meningen te delen en kritiek te geven op de politiek.**
- **Protestacties en burgerinitiatieven: Mensen die acties organiseren of protesten voor een bepaald doel of probleem in de wereld. Op straat komen om je aanhang te tonen.**
- **Media: TV-Radio, kranten, boeken, films, ... om aandacht te vragen voor problemen of kritiek te geven op de politiek.**

Opdracht – Je stem laten horen

- *Kies een onderwerp of probleem in de wereld/ons land dat jij graag opgelost wilt zien worden*
- *Kies uit de bovenstaande lijst van manieren om aan politiek te doen twee voorbeelden. Zoek op op welke manier mensen op deze manier het probleem willen oplossen.*
- *Vind je deze manieren een goede manier om aan politiek te doen? Ja of neen?*

Voorbeeld

Ik hecht veel belang aan rechten van ouderen.

- **NGO's:** *de NGO "Amnesty international" pleit bij verschillende overheden voor het maken van een ouderenrechtenverdrag waarbij de rechten van oude mensen beter beschermd worden.*
- **Media:** *de auteurs Arne De Jaegere, Maarten Vanhee en Nathalie van Leuven schreven een boek "grijs aan zet" waarin ze verhalen over ouderen hun verhaal doen over hoe hun rechten geschonden worden en hoe ze behandeld worden. Ze geven ook aan waar de bescherming van ouderen beter kan.*

Mening (voorbeeld)

Ik denk wel dat het ouderenrechten verdrag een goede stap in de richting zou zijn voor het beter beschermen van ouderen. Hierdoor komt deze kwestie ook duidelijker op de voorgrond. Wat het boek betreft denk ik dat het niet wijd verspreid is waardoor het weinig effect zal hebben op het verbeteren van de situatie van ouderen.

Ik hecht veel belang aan het oplossen van het fileprobleem in België.

- **Demonstreren of actievoeren:** Actiegroepen zoals Greenpeace voeren regelmatig campagnes om bewustwording te creëren over de impact van auto's op het fileprobleem en het milieu. Ze vragen de overheid om het autogebruik te verminderen door bijvoorbeeld een kilometerheffing in te voeren en meer te investeren in alternatieven zoals carpoolen of deelauto's.
- **Petities en politieke partijen:** Er zijn verschillende petities opgezet, zoals die waarin gevraagd wordt om gratis of goedkoper openbaar vervoer tijdens de spitsuren. Politieke partijen, zoals Groen en Ecolo, pleiten voor een kilometerheffing voor auto's en subsidies voor milieuvriendelijke vervoersmiddelen zoals elektrische fietsen.

Mijn mening:

Ik denk dat demonstreren en actievoeren een goede manier is om aandacht te vragen voor het fileprobleem. Dit brengt het onderwerp in de media en creëert druk op de overheid. Petities en politieke partijen vind ik ook nuttig, omdat zij veranderingen mogelijk kunnen maken. Het nadeel is echter dat politieke oplossingen vaak pas na een hele lange tijd worden ingevoerd.

Politieke partijen in Vlaanderen en sociale ongelijkheid.

Om de grote hoeveelheid politieke partijen te beperken bespreken we in dit deel enkel de partijen die opkomen in Vlaanderen en verkozenen hebben in het parlement. Omdat politiek over heel de samenleving gaat schrijven partijen vaak zeer grote documenten die ze **verkiezingsprogramma's** noemen waarbij ze hun visie op de samenleving naar aanloop van de verkiezingen uitleggen. Hieronder vind je kort samengevat wat de basisideeën zijn van elke politieke partij⁵⁹:

| | |
|---|---|
|  <p><i>Christen-Democratisch & Vlaams</i></p> <p>Sterk Vlaanderen: Vlaanderen moet zelf meer kunnen beslissen</p> <p>Relaties: relaties en verenigingen tussen mensen zijn belangrijk. De overheid moet deze steunen en ook aandacht hebben voor mensen die het moeilijk hebben en kwetsbaar zijn.</p> <p>Verantwoordelijk solidariteit: iedereen draagt verantwoordelijkheid maar mensen moeten ook niet overgelaten worden aan hun lot. Er moet genoeg sociale bescherming zijn voor iedereen.</p> <p>Veiligheid: liever voorkomen dan achteraf bestraffen. Overheid moet de balans bieden tussen veiligheid en privacy.</p> <p>Duurzaamheid: klimaatverandering tegengaan zonder iemand achter te laten. Meer openbaar vervoer en fiets als vervoersmiddel bij uitstek.</p> |  <p>Menselijk: Overheid en economie zetten zich in voor de mensen en hun noden. Van jong tot oud, van arm tot rijk, van autochtoon tot vluchteling. Wie een job wil, verdient werk. Wie nood heeft aan hulp, krijgt de juiste en betaalbare zorg.</p> <p>Eerlijkheid: Groen plaatst eerlijkheid en gelijke kansen voorop. Grote bedrijven en de grote vervuilers moeten meer bijdragen dan de ondernemers en de werkende mensen.</p> <p>Gelijke kansen: Iedereen heeft recht op betaalbaar wonen en een menswaardig inkomen. Onze samenleving mag niemand uitsluiten op basis van leeftijd, geloof, etnisch-culturele achtergrond, seksualiteit of gender.</p> <p>Gezondheid: Groen staat voor duurzaamheid. Er is nood aan hernieuwbare energie voor een beter klimaat. We behouden wat er is van natuur en bossen.</p> |
|---|---|

⁵⁹ <https://assets.watwat.be/pdf/generated/145-welke-partij-past-bij-mij.pdf>



Partij van de Arbeid van België

Gelijkheid: De staat moet zorgen voor een herverdeling van rijkdom om een einde maken aan de kloof tussen arm en rijk. De overheid moet deze basisrechten garanderen. Via hogere lonen, hogere pensioenen en maximumprijzen op noodzakelijke producten.

Sociaal: Mensen leven samen, in plaats van concurreren. De overheid moet zoveel mogelijk investeren om de samenleving socialer te maken. Denk maar aan nieuwe en stabiele jobs, waardoor concurrentie niet hoeft. De mens centraal: De wereld draait niet om winst, maar rond de mens. De belastingen raken vooral de werkende mens. De sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen.

Klimaat: Het klimaatprobleem is een systeemprobleem. De lobby van fossiele brandstoffen moet gestopt worden. Dit moet ook rechtvaardig zijn. De overheid moet investeren in isolatie van woningen, openbaar vervoer en sociale woningen.

VOORUIT

Solidariteit: Solidariteit, dat is uw deel doen en uw deel krijgen. Degene die wat meer hebben, gaan meer bijdragen dan degene die wat minder hebben.

Rechtvaardigheid: Rechtvaardigheid, dat is eerlijk zijn voor iedereen. Onze wetten en regels zijn er om mensen te helpen die het goed doen en mensen aan te pakken die ze overtreden.

Gelijkheid: Maakt niet uit welke afkomst je hebt, hoe je eruit ziet, of wat je gender is. Iedereen krijgt dezelfde rechten. Diversiteit is een pluspunt in onze samenleving, we moeten elkaar respecteren.

Vrijheid: Vrijheid van uitbuiting, geweld en armoede. Dat gaat allemaal niet vanzelf. Dit kan enkel door ieder persoon de kennis, cultuur en waarden meegeven om zelfstandig keuzes te maken.

Duurzaamheid: De overheid moet investeren in een daadkrachtig klimaatbeleid en regels opleggen aan de fossiele brandstoffen industrie. Dit moet op een sociaal rechtvaardige manier.



Vlaams-nationalisme: De Vlaamse onafhankelijkheid is enorm belangrijk. België zou niet meer mogen bestaan. Vlaams geld moet dus op Vlaamse bodem blijven. Er is een sterke sociale zekerheid in Vlaanderen zelf nodig, met Vlaamse centen.

Traditie: Onze waarden en normen zijn heilig. Er zijn te veel vreemdelingen in ons land, die niet volgens de Westerse waarden leven. Het gezin is de hoeksteen van de samenleving.

Streng immigratiebeleid: Verzet tegen de politieke islam in Europa. De islam vormt een probleem voor Vlaams Belang. Lidstaten moeten zelf hun grenzen kunnen controleren en moeten zelf kunnen bepalen wie zich onder welke voorwaarden in het land kan vestigen. Vreemdelingen die zich niet willen aanpassen, moeten dan het land verlaten.

Veiligheid: Nood aan meer politie. Misdrijven moeten streng worden bestraft.



Nieuw-Vlaamse Alliantie

Veilig: Veiligheid op straat door betere wegen, meer straatverlichting, betere hulpverlening. Of het gaat over beter politiebeleid en middelen tegen radicalisering en mensen die ongestraft blijven.

Verantwoord: Iedereen moet zijn verantwoordelijkheid nemen. Wie kan werken, moet werken. Wie in Vlaanderen komt wonen, moet Nederlands leren. Ook de overheid moet verantwoordelijk zijn. Ze moeten sparen en niet in de schulden gaan. Mensen te veel belasten is ook not done.

Vlaams: België is te complex en er zijn te veel tegenstellingen tussen Wallonië en Vlaanderen, er is nood aan meer onafhankelijkheid langs beide kanten.



Open Vlaamse Liberalen en Democraten

Vrijheid: Dit is de basiswaarde. Een mens mag zo vrij mogelijk kiezen in hun leven. Vrijheid zorgt voor vooruitgang. Daarbij moet de overheid niet te veel regels opleggen of mensen betuttelen. Ook onze economie en onze markt moet vrij zijn.

Verantwoordelijkheid: Ieder mens heeft de verantwoordelijkheid om de kansen te grijpen die er zijn.

Open samenleving: Strijden tegen uitsluiting en discriminatie. Maar de overheid moet neutraal blijven, scheiding tussen kerk en staat is hierbij cruciaal. Onze fundamentele waarden en normen zijn heilig: vrijheid, scheiding tussen kerk en staat, de gelijkheid van man en vrouw, de vrijheid van meningsuiting, enzovoort.

Opdracht – Welke partij past bij mij?

- Lees de standpunten van de partijen. Voor welke partij zou jij stemmen? Leg uit waarom.
- Ga naar de Stemtest via weblinks op Smartschool. Beantwoord de vragen bij de test. Kom je dezelfde partij uit? Geef drie redenen waarom wel of niet.

Politieke partijen in België en sociale ongelijkheid.

Niet alleen in de 19^{de} eeuw werd nagedacht hoe het leven van werknemers en de bevolking in het algemeen verbeterd kon worden. Vandaag de dag is dit nog steeds zo.

Opdracht – Wat zeggen de politieke partijen?

1. *Je gaat in groep op onderzoek naar standpunten van een partij over 5 van de volgende zaken:*
 - *Pensioenen*
 - *Lonen en belastingen op lonen*
 - *Gelijkheid op de werkvloer*
 - *Woonbeleid*
 - *Koopkracht en levensduurte*
 - *Discriminatie*
 - *Strijd tegen ongelijkheid*
 - *Sociaal beleid op Europees vlak*
 - *Armoedebestrijding*
 - *Verdeling van belastingen*
 - *Bescherming van werk en regels in verband met werken*
 - *(andere te bespreken met de leerkracht).*
2. *Leg het standpunt van de partij hierover uit (welke maatregelen willen ze nemen etc.)*
3. *Geef je eigen mening over het standpunt. Ben je het eens of niet? Waarom? (per persoon).*

Je vind een overzicht van de partijstandpunten vaak op de website van deze partijen.

Het politiek debat

Politici voeren vaak onderling debat. Niet om zelf van mening te veranderen maar om mensen te overtuigen om voor je partij te stemmen. Daarom voeren we een verkiezingsdebat. Je zal over de volgende onderwerpen moeten debatteren (één onderwerp per persoon). Je mening moet je baseren op deze van de partij die je in de vorige opdracht besprak. Je kiest per groepslid één van de volgende onderwerpen.

- *Een werkgever mag levensbeschouwelijke tekens (zoals een hoofddoek) verbieden op de werkvloer.*
- *De wettelijke pensioenleeftijd moet terug verlaagd worden naar 65 jaar.*
- *Er moet een miljonairstaks ingevoerd worden zodat de rijksten in de samenleving meer belastingen moeten betalen.*

Het debat verloopt als volgt.

1. **Verdelen:** *Je verdeelt de onderwerpen onder de groepsleden (1 persoon per onderwerp)*
2. **Research:** *wat is het standpunt van jouw partij op dit standpunt? Schrijf dit zo uitgebreid mogelijk uit door op hun website/nieuwssites op zoek te gaan naar hun argumenten voor/tegen. Plaats dit in de uploadzone onder de opdracht “6.het politiek debat?”*
3. **Debat:** *ga in discussie met je medeleerlingen die het standpunt van de andere partijen op zich nemen. Er wordt rekening gehouden met hoe onderbouw je argumenten zijn, hoe goed ze aansluiten bij de partijstandpunten en hoe respectvol je in debat gaat.*
4. **Stemming:** *leerlingen die niet deelnemen aan het debat noteren op wie ze zouden stemmen na het debat en waarom.*

Je debatteert dus één keer met je medeleerlingen alsof je deel bent van je politiek partij. De twee andere keren kies je de partij die volgens jou de beste argumenten had.